

альної мережі, наявність великої кількості добре оплачуваних працівників та ін.

Можна очікувати, що банківські депозити на початковому етапі роботи недержавних пенсійних фондів будуть одним з основних напрямків вкладення пенсійних активів, так як строкові депозити в Україні досить привабливі з точки зору доходності. Але по мірі зниження гривневих ставок за депозитами, інвестиції в них почнуть знижуватися за обсягами та відходити на другий план, а на перший план виходити вкладення недержавних пенсійних фондів в цінні папери.

Слід також відзначити, що без запровадження науково-обґрунтованих принципів та методів організації діяльності цих фондів, банки не зможуть працювати на належному рівні в системі недержавного пенсійного забезпечення.

В. Б. Кириленко

Київський національний економічний університет

ЗАДАЧІ І ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ДЕПОЗИТНУ ПОЛІТИКУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Необхідно відзначити, що не існує єдиної депозитної політики для всіх банків. Кожен банк визначає свою власну депозитну політику з огляду на економічну, політичну, соціальну ситуацію в регіоні свого функціонування. Якщо банк не має власної депозитної політики, або має депозитну політику невисокої якості, або не зміг довести її основні положення до відома конкретних виконавців, ставлячи тим самим під сумнів можливість її реалізації, значно підвищується сукупний ризик його діяльності. Виходячи з викладеного, можна визначити наступні задачі депозитної політики банку:

1. сприяння одержанню банківського прибутку або створення умов для отримання прибутку в майбутньому;
2. забезпечення диверсифікованості суб'єктів депозитних операцій та сполучення різних форм депозитів;
3. забезпечення взаємозв'язку та взаємної погодженості між депозитними операціями та операціями з надання позичок за строками і сумами депозитів та кредитних вкладень;
4. збільшення питомої ваги термінових депозитів, що найбільшою мірою забезпечують підтримку ліквідності балансу банку;

5. забезпечення ліквідності банку навіть при мінімальних резервах вільних (не залучених до активних операцій) коштів на депозитних рахунках;

6. проведення маркетингових досліджень ринку банківських послуг;

7. проведення гнучкої процентної політики;

8. постійний пошук шляхів та заходів зменшення процентних витрат по залучених ресурсах з метою підвищення прибутку;

9. розвиток банківських послуг та підвищення якості і культури обслуговування клієнтів.

Більш докладніше ми зупинимося на їхньому змісті нижче. При вирішенні завдань депозитної політики банки повинні враховувати безліч факторів. Серед них можна виділити зовнішні — макроекономічні, тобто ті, які впливають на всі банки, та внутрішні — мікроекономічні, які впливають на роботу конкретного банку (Рис. 1).

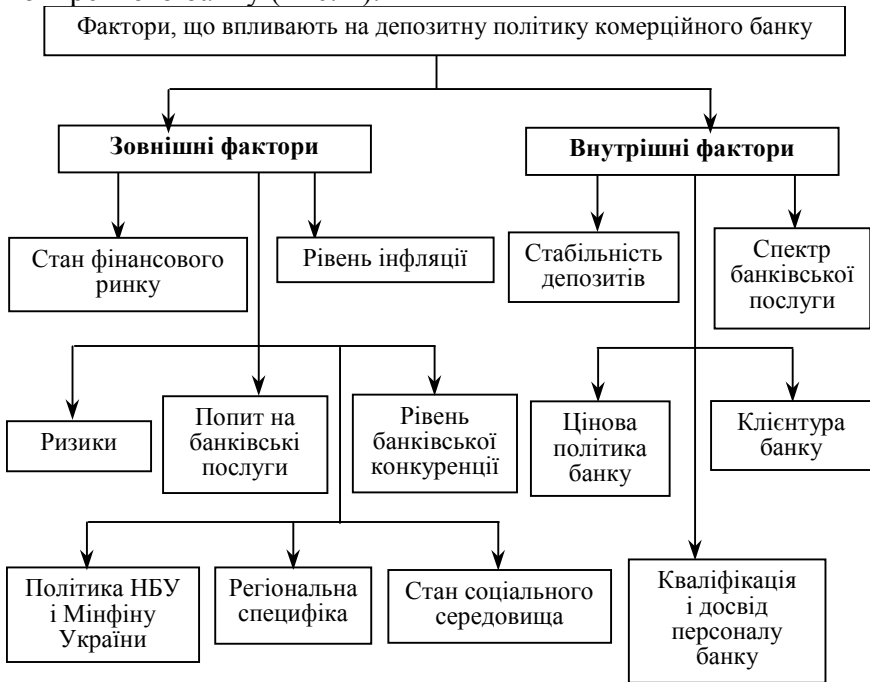

Рис. 1. Фактори, що впливають на депозитну політику комерційного банку.

Банківська політика, в цілому, та депозитна політика комерційного банку, зокрема, на сучасному етапі становлення ринкових відносин залежить від двох груп факторів. У першій групі варто виділити зовнішні фактори (стан ринку, на якому функціонує банк, ризики, рівень інфляції, конкуренція, попит на банківські операції та послуги і т. ін.). Найважливішими серед них, безумовно, є наступні фактори:

- загальний стан економіки країни, рівень інфляції, темпи росту ВВП, дефіцит бюджету і т. ін;
- вплив грошово-кредитної політики НБУ та Мінфіну України;
- рівень доходів населення;
- регіональна специфіка функціонування банку;
- рівень конкуренції;
- ризики; рівень цін на банківські продукти та послуги;
- стан соціального середовища.

На депозитну політику банку впливає не тільки загальний стан економіки країни, але також і регіону, в якому банк здійснює свою діяльність. Це відноситься до групи зовнішніх ризиків, не пов'язаних з роботою банку або його клієнта. Очевидно, що в умовах кризової економіки банківська система не може бути сильною. Вона випробує на собі всі тяготи інфляції, кризи неплатежів, бюджетного дефіциту, падіння ВВП і т. ін.

Багато в чому депозитну політику банку визначає грошово-кредитна і фіскальна політика держави. НБУ здійснює державну політику, використовуючи різні загальні та селективні методи грошово-кредитного регулювання економіки: зміна офіційної облікової процентної ставки; проведення операції на відкритому ринку з валютою та цінними паперами; встановлення економічних норм та нормативів діяльності банків.

На регіональну специфіку функціонування банку впливають: а) сформовані у регіоні відносини між банком та його клієнтами; б) спеціалізація банківської діяльності та прибутковості; в) співвідношення попиту та пропозиції на банківські операції та послуги в даному регіоні. В теперішній час, коли йде процес вільного перерозподілу кредитних ресурсів, кожен банк прагне до розширення своєї діяльності на ринку, залучаючи клієнтуру з різних регіонів країни та організовуючи там свої представництва, філії і відділення.

В другій групі можна виділити внутрішні фактори (пріоритети банку на найближчу та віддалену перспективу з розвитку власної

діяльності: прибутковість, ліквідність, розширення клієнтури, завоювання нових ринків, впровадження нових видів операцій та послуг і т. ін.). У другій групі основними факторами можна назвати наступні:

- стабільність депозитів;
- спектр (гама) операцій і послуг, що здійснюються банком;
- професійна підготовленість, кваліфікація і досвід персоналу банку;
- клієнтура банку;
- цінова політика банку;
- рівень ризику-менеджменту.

При розробці депозитної політики для точнішої характеристики ресурсної бази банку необхідно дати оцінку ступеня стабільності депозитів, характер коливань обсягу депозитів. Для оцінки ступеня стабільності депозитів визначається стабільна частина депозитів, тобто обсяг коштів, несхильних або малосхильних до впливу коливань кон'юнктури ринку.

Л. М. Кириленко

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ОСОБИСТОГО СПОЖИВАННЯ У ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У підході до аналізу особистого споживання необхідно керуватися наступними методологічними засадами. По-перше, особисте споживання залежить від типу економічної системи, від співвідношення державних і ринкових важелів господарювання. По-друге, особисте споживання необхідно розглядати як результат комплексної множини об'єктивних та суб'єктивних факторів, що здійснюють прямий або опосередкований вплив на процес руху потреб із абсолютних у фактично задоволених. По-третє, особисте споживання необхідно розглядати не тільки як завершальну фазу відтворення, але і як самостійний процес, що має свої закономірності розвитку, де не останню роль грає споживач. По-четверте, особисте споживання вимагає аналізу його якісних та кількісних характеристик. Вони використовуються як інструментарій, що дає змогу визначити рівень особистого споживання в різних країнах, регіонах, групах та прошарках населення. По-п'яте, особисте споживання зазнає впливу світових глобальних чинників, а також загальних гуманних цілей, культурних, природно-демографічних, національних та соціально-економічних особливостей.